

Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica šte. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: Upravništvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se
plačuje vnaprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIV.

Celovec, 20. marca 1915.

Št. 23.

Z bojišč.

Besni, uspešni boji pri Uzsoku.

Dunaj, 15. sušca. Uradno se razglša
15. sušca opoldne:

V zapadnem odseku bojne črte v Kar-
patih je potekel včerajšnji dan bolj mirno.

Severno od prelaza Uzsok so bili bolj
resni boji. Močne ruske čete so tu napadle
opoldne in prodrele blizu do naših postoj-
ank, kjer so se najprej držale. Popoldne so
naše čete izvedle presenetljiv protinapad in
vrgle po hudem boju sovražnika nazaj na
celi črti; pri tem so ujele 4 oficirje in
500 mož.

Tudi na lastnih postojankah na obeh
straneh doline Opor so se vršili besni boji.
Nasprotnik, ki je dobil preko Stryja nadalj-
na ojačenja, je nekaj dni ponovno napadal
z močnimi četami v dolini in na višinah ob
njih. Vsi ti poizkusi, pridobiti proti višinam
na prelazih, na terenu, so se vedno pone-
srečili ob najhujših izgubah. Včerajšnji na-
pad, ki se je v našem ognju zopet popol-
noma ponesrečil, se bo z ozirom na velike
izgube nasprotnika pač težko ponovil. Do
tisoč mož smo v teh bojih ujeli.

V postojankah južno od Dnjestra se vr-
šijo boji. En od naših čet podvzet protina-
pad je pridobil na prostoru. V več odsekih
so bili Rusi potisnjeni nazaj. Na Poljskem
in v Galiciji so se vršili le topovski boji.

Namestnik šefa generalnega štaba:
pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Boji v Flandriji.

Amsterdam, 15. sušca. Bojevanje
Nemcev je stopilo v nov razvoj. V petek po-
poldne je bil južno od Dinmuiden, ki je še
vedno v rokah Nemcev, izveden krepek na-
pad, ki je bil podpiran od nemške težke ar-
tiljerije. V smeri Ypern—La Bassée je bilo
treba nemške čete združiti, ker so angleške
čete pridobile na ozemlju. Iz severne Flan-
drije se pošiljajo vse čete v to smer. Skozi
Brügge in Courtrai korakajo močne čete.
Pri teh krajih se delajo okopi in zadaj be-
tonirane podlage za težke topove.

Prevažanje francoskih čet.

Frankobrod, 15. sušca. Iz Damvan-
ta poročajo »Baseler Nachrichten« od 12. t.
m.: Francoska meja med Damvantom in
Villars-les-Blamont je za pešce in vozove po-
polnoma zaprta. Menijo, da so številni pre-
vozi čet vzrok, da se je zaprl promet.

Rusi zbirajo čete v Odesi.

Bukarešt, 15. sušca. Universal po-
roča iz Galaca: Obenem z obstreljevanjem
Dardanel po angleško-francoski mornarici
zbirajo Rusi večje čete v odeskem okraju,
ki jih hočejo v primernem času spraviti na
Turško. Te čete imajo nalogo, da delujejo
na Galipoliju s četami, ki jih bo izkrcala
trojna zveza. Po drugih poročilih Univer-
sala koncentrirajo Rusi večje čete tudi v
Besarabiji, posebno pri Benderju, za ofen-
zivo v Bukovini in v Galiciji.

Nemško poročilo.

Berolin, 15. sušca. Wolffov urad po-
ročja iz velikega glavnega stana, 15. sušca:

Zapadno bojišče:

Westende Bad je bil včeraj od dveh sov-
ražnih topovskih čolnov brezuspešno ob-
streljevan.

Napad na neko od Angležev zasedeno
višino južno od Ypern je napravil dober
napredek.

Francoski posamezni napadi severno od
Le Mesnil (Champagne) so bili z velikimi
izgubami za sovražnika odbiti.

V Vogezih se na posameznih krajih vr-
šijo še boji.

Vzhodno bojišče.

Število ruskih ujetnikov v bojih sever-
no od lesa pri Avgustovu se je zvišalo na
5400 mož.

Severno in severovzhodno od Praszysz
so Rusi napadli z močnimi četami. Vsi na-
padi so se ponesrečili z velikimi izgubami
za sovražnika.

Južno od Visle ni nobene izpremembe.

Najvišje armadno vodstvo.

Razno iz vojne.

Francoski očetje šesterih otrok odpuščeni iz fronte.

Pariz. (Kor. u.) Vojni minister Mille-
rand je izdal nalog, da naj se odpuste iz
fronte vsi očetje šesterih ali več otrok.

Razglas nemškega upravitelja v Belgiji.

Bruselj. (Kor. u.) Generalni guver-
ner je izdal sledeči razglas: V zadnjem času
so morale nemške vojaške oblasti kaznovati
veliko število Belgijcev radi poizkušane iz-
daje s tem, da so vojaško obveznim roja-
kom, ki so poizkušali priti k sovražni ar-
madi, pomagali pri tem delu. Svarim vno-
vič radi težke s tem zvezane kazni pred ta-
kim zločinom proti nemškim četam.

Angleži poizkušajo spraviti Bolgare in Srbe.

London. (Kor. u.) V spodnji zbornici
je vprašal včeraj Conan, če so angleška,
francoska in ruska vlada kaj intervenirale
pri srbski in ji svetovali, naj takoj odstopi
Bolgarski gotove dele Macedonije, da se
ustvari podlaga za skupno delovanje obeh
držav pri novi obrambi balkanskega ozem-
lja po vojni. Vprašal je dalje, če se hoče
Grey, če ta intervencija še ni bila izvršena,
obrniti takoj do francoske in ruske vlade,
da se izvede tak skupen korak.

Grey je odgovoril pismeno, da so angle-
ška, francoska in ruska vlada prejkoslej
pripravljene, da sodelujejo pri vsaki trajni
in zadovoljivi rešitvi vprašanj, ki se tičejo
balkanskih držav. Imenovane tri vlade ne
bodo zamudile nobene ugodne prilike, da
pospešijo ta cilj.

Nov znak pripoznanja hrabrosti, bronasta svetinja.

Dunaj. (Kor. u.) Vojni naredbeni list
prinaša: Cesar je izdal naslednje Najvišje
povelje: Ustanovim bronasto hrabrostno
svetinjo za moštvo. Ta svetinja naj se kuje
iz bronarjave barve v isti obliki kot sre-
brna hrabrostna svetinja 2. razreda in nosi
naj se na istem traku. Pravico podeljevanja
podeljujem kornim poveljnikom, za nepo-
sredno armadi pripadajoče pa armadnim
poveljnikom.

Onemu moštvo, ki je bilo dosedaj po-
hvaljeno od armadnega ali armadnega vr-
hovnega poveljništva, naj se naknadno po-
deli bronasta hrabrostna svetinja. S podeli-
tvijo te hrabrostne svetinje ni v zvezi poteg
kakega denarnega dodatka.

Bronasta hrabrostna svetinja se lahko
podeli tudi moštvo zavezniških armad.

Pomožna križarka »Prinz Eitel Friedrich« na lovu.

New-York. (Kor. u.) Carinska oblast
v Newport Newsu je izdala sledečo listo la-
dij, ki jih je potopila nemška pomožna kri-
žarka »Prinz Eitel Friedrich«. Ruska barka
»Isabel Browne« s 13 možmi na krovu, fran-
coska barka »Pierre Loti« (24 mož) dne 28.
januarja, ameriška ladja »William Frye«
(31 mož), francoska barka »Jacobsen« (23
mož) dne 12. februarja, angleška barka »In-
vercoe« (23 mož) dne 18. februarja, angleški
parnik »Mary Ada Short« (28 mož) 9. febru-
arja, francoski parnik »Florida« (78 mož po-
sadke in 86 potnikov).

Kapitan parnika »William Frye«, ki se
nahaja med ujetniki, je izpovedal, da je
nemškemu oficirju, ki je prišel na krov, iz-
javil, da je ladja ameriška in da ima s seboj
žito. Kljub temu je moralo moštvo zapustiti
ladjo, nakar so jo potopili Nemci z dinami-
tno bombo. Nemci so izjavili, da prevažala
ladja kontrebando sovražnikom. Blago je bilo
določeno za Queenstown in Falmouth. Poto-
pitev parnika »William Frye« je bila izvr-
šena v južnem delu Atlanskega oceana.

Kako je ušla križarka »Princ Eitel Friedrich«.

London. (Kor. u.) »Daily Chronicle«
poroča iz New-Yorka, da je nemška pomo-
žna križarka »Princ Eitel Friedrich« neke-
mu parniku, ki jo je zasledoval, ubežala
pred nekoliko tedni in sicer na ta način, da
je bila na eni strani belo, na drugi pa črno
pobarvana. »Princ Eitel Friedrich« je zavo-
zila v gosto meglo, vsled česar jo je prega-
njalec izgubil iz vida. Kmalu nato pa je za-
sledujoča križarka naletela na neko belo la-
djo, ki jo je smatrala za ladjo s potniki na
vožnji v Južno Ameriko. Pozvala je bilo la-
djo in jo vprašala, ali ni videla kake črne
ladje pluti mimo? Kapitan bele ladje je od-
govoril, da je 18 milj zapadno neka črna
ladja vozila mimo, na kar je križarka s pol-
no paro odplula za krivo sledjo.

Kaj Francoska ponuja Italiji?

Frankfurt. (Cenz.) »Frankfurter
Zeitung« poroča iz Rima: »Temps« predla-
ga, naj se ponudi Italiji otok Korzika kot
potrebna popolnitev k Sardaniji, potem po-
prava meje v Tuniziji in otoško ozemlje ob
Rdečem morju.

Grof Witte umrl.

Petrograd. (Kor. u.) Grof Witte je
umrl. — Witte je bil znan voditelj mirovne
stranke na Ruskem.

Ustavljene bolgarski begunci.

Solun. (Kor. u.) Bolgarski kmetje iz
okraja Pečovo, ki so se hoteli izogniti vo-
jaški službi v Srbiji z begom, so bili na
srbski meji ustavljeni, pri čemer je bilo
16 ujetih in večina od njih ubitih.

Transport angleških in francoskih čet k Dardanelam.

Pariz. (Kor. u.) »Agence Havas« po-
ročja: V severni Afriki nabrani ekspedicijski
kor obstoji deloma iz kolonijalnih čet,
ki so prišle iz matere dežele. Čete se naha-
jajo pod poveljstvom generala de Amadeja,
ki je po svojih izkušnjah v ekspedicijah v
daljne dežele posebno sposoben za to povelj-
stvo. Del ekspedicijskega zbora je v trenut-
ku že na poti v Orijent, kjer se pridruži že
v akciji se nahajajočim pomorskim silam in

četam, ki jih je poslal naš zaveznik iz Egipta.

Curiah. (Cenz.) Pri otoku Tenedu so že osem dni zasidrani angleški parniki z egiptovskimi četami, ki so določene za izkrcanje na galipoljskem polotoku.

Francija je šele zdaj gotova z oboroževanjem.

Pariški poročevalec lista »Nieuwe Rotterdamse Courant« je govoril z nekim francoskim generalštabnim polkovnikom, ki mu je izjavil: »Mi smo zdaj šele pravzaprav popolnoma gotovi, kakor so bili Nemci že od pričetka. Morda mislite, da je to čudno, ker smo tudi naše stotisoče vojakov izgubili, toda mi imamo zdaj težke artiljerije in pa strojnih pušk, kakor bi jih začetkoma vojne lahko imeli, dočim so bili Nemci v tem oziru popolnoma pripravljeni. Mi smo se zdaj naučili vojskovanja in predvsem kritja in previdnosti. Torej moremo zaupati!

Zakaj je Francija odpustila Garibaldince?

Pariz. (Kor. u.) »Agence Havas« poroča: Ker je italijanska vlada vpoklicala gotove starostne letnike rezervistov, je sklenil vojni minister, dati onim italijanskim prostovoljcem 4. tujkega polka, ki za to prosijo, prostost za odločitev. Polk so poslali v depot v Avignon, da se operacije odputa olajšajo. Četrti polk se je dejansko udeležil boja v Argonih ter se je sijano izkazal. Zgodovini tujske legije je priboril nov labor.

Rusi se boje za trdnjavo Osovjec.

Petrograd. (Kor. u.) Vsi ruski listi so vznemirjeni radi usode trdnjave Osovjec in se čudijo, da je trdnjava kljub objavljenim ruskim zmagam še vedno ogrožena in ž njo tudi prehod čez črto reke Bobr.

Srbi se koncentrirajo?

Iz Sofije poročajo: Srbski list »Pravda« piše: Od sobote, dne 6. marca do 17. marca je ustavljen v Srbiji ves osební promet. Brez dvoma gre za novo koncentracijo srbske armade.

Obstreljevanje Gorazde in Foče.

Iz Pariza se poroča: Črnogorski komuniste (poročilo) naznanja, da je opažati v Hercegovini koncentracijo avstrijskih čet. Avstrijske baterije so pričele obstreljevati črnogorske postojanke pri Gorazdi in Foči.

Rusi ne zaupajo Angležem.

»Novoje Vremja« piše o slabem razpoloženju v Rusiji proti Angliji v dardanelskem vprašanju: »Carigrad mora pripasti nam; pa če tudi naši zavezniki stoje prvi pred zidovi tega velikega mesta, to pri celi stvari nič ne pomeni. Svetovna vojska se bojuje na podlagi skupnega tovarištva. — Vsakdo se bojuje proti splošnemu sovražniku od ene strani, kjer lažje pride do njega, vsakdo napenja svoje moči do skrajnosti. O uspehih se bodo vršila skupna posvetovanja in pridobitve se bodo pravično razdelile. Saj smo, ne da bi se upirali, poslali v Tihí ocean svojo križarko, ki je imela nalogo, čuvati nad angleško trgovino in smo molčali, ko se je križarka potopila. S celo vrsto ljutih bitk smo v Kavkazu zadrževali turško armado in jo tako odvrnili od Egipta, kakor smo nemško armado odvrnili s svojimi napadi od francoske fronte.

Srbi se pogajajo v Rimu?

»Frankfurter Zeitung« poroča: Srbska vlada je poslala poslanika Rističa v Rim s posebno nalogo. Angleži menijo, da se hoče Srbija pogajati z Italijo glede dohoda k morju preko severne Albanije.

Bolgarija zaprla mejo proti Srbiji.

Sofija. (K. u.) Agence telegr. Bulgare poroča: Z ozirom na vedno bolj se razširjajoče nalezljive bolezni v Srbiji je vlada zaprla mejo za vse naposredno iz Srbije ali Grške preko Srbije prihajajoče potnike. Ta odredba je časna ter velja le tako dolgo, dokler ne bodo na obmejnih postajah postavljene posebne barake za karanteno.

Henry Shrapnel.

Izumitelj topov. krogel, ki se imenujejo po njem »šrapneli« in v današnji svetovni vojni igrajo največjo vlogo, se je rodil dne 3. junija leta 1761. v Midnay Magiora House pri Bradfordu na Angleškem. Svojo mladost je preživel v bedi in siromaštvu, ali ker je bil zelo pameten in marljiv, je kmalu dokončal vojaške študije ter je bil leta 1779. že topniški poročnik. Kot takega so poslali v Novo Funlandsko, kjer se je odlikoval in hitro napredoval. Ko se je leta 1784. vrnil na Angleško, je začel svoje poizkuse s šrapneli. Dotedaj so uporabljali okrogle in votle krogle, ki so bile napolnjene z razstrelinami ter so se razletavale na kose. Mladi topniški častnik je prišel na misel, da bi se napolnile krogle z velikim številom majhnih okroglih kroglic in določeno množina smodnika. Krogla bi se potem razletela. Poseben prostor v krogli je bil določen za razstrelino. Te krogle so takoj začeli uporabljati v angleški armadi. Bile so sicer še nedovršene, pa so vendar učinkovale dosti dobro. Učinke so poizkusili Francozi v vojnah na Španskem in Portugalskem. O dobrem učinkovanju šrapnelov je pisal sir John Sinclair 13. oktobra leta 1808. Wellingtonu in predlagal, da nagradi Shrapnela. Istočasno je sir William Robe kot poveljnik topništva z velikim uspehom uporabljal šrapnele v Torros Bedrasu in pozneje je sir Georg Wood zagotavljal, da je njegova brigada samo s pomočjo šrapnelov zopet osvojila farmo Have-Saint in tako pripomogla do zmage pri Waterloo. Shrapnel je v tem času služil kot častnik v Gibraltarju, na Antilih in v Flandriji. Pri naskoku na Dünkirchen in septembru leta 1793. je bil ranjen. Leta 1813. je postal polkovnik. Ker je vedno nadaljeval svoje topniške študije in poizkuse, se mu je posrečilo znatno izboljšati orožje. Tako je posebno izpopolnil možnarje in iznašel pripravo za nabijanje topov. Toda s temi poizkusi je potrosil vse svoje skromno imetje in je moral prositi ministra za podporo. Toda minister mu je kratko odgovoril, da uprava topništva nima zaklada, iz katerega bi nagradila zasluge. Nazadnje pa je angleška vlada le našla vire in je nakazala letno pokojnino 28.000 kron izumitelju šrapnelov, ki je napravil angleški vojski velike usluge.

Dnevne novice in dopisi.

Sestanek deželnih glavarjev v Gorici. V soboto, dne 13. t. m., so se sešli v Gorici deželni glavarji: msg. dr. Faidutti (Goriško), grof Attems (Štajersko), dr. Šusteršič (Kranjsko), baron Aichelburg - Labia (Koroško), Rizzi (Istra), Rhombert (Predarlško); po namestnikih so bili zastopani deželni glavarji Dalmacije, Tirolske in tržaški župan. Glavna točka posvetovanja je bila aprovizacija, to je preskrbovanje z živili. Vsi udeleženci so poudarjali, da že od vlade določena količina moke in žita na kmetih niti oddaleč ne zadostuje. Z obžalovanjem se je konstatiralo, da je vlada v tej zadevi postopala na svojo roko, ne da bi se bila zmenila s samoupravno oblastjo (deželnimi odbori). Zahtevala se je takojšnja izprememba. Tudi glede obdelovanja polj se je temeljito razpravljalo in so se primerni sklepi naznanili vladi. Izvolila se je tudi deputacija treh deželnih glavarjev, obstoječa iz grofa Attemsa, dr. Šusteršiča in dr. Faiduttija, ki naj zastopajo pri vladi sklepe goriške konferenice. Sklenilo se je tudi, povabiti vse deželne odbore na skupno posvetovanje na Dunaju, da se varuje delokrog samoupravnih oblasti in zagotovijo koristi ljudstva.

Žrtev vojne. V Celovcu je umrl nagle smrti dne 14. t. m. g. Janez Jaritz, četovodja pri 7. pešpolku, hišni posestnik in trgovski potnik. Zbolel je na pljučnici.

Pegasti legar na Koroškem. Od 7. do 13. t. m. je v taboru galiških beguncev v Volšperku obolelo na pegastem legarju 15 oseb. 14 oseb je ozdravilo, ena bolnica je umrla. Sicer ni bilo na Koroškem nobenega novega slučaja te bolezni.

Slavna dekoracija v Celovcu. Na cesarja Franca Jožefa trgu (prej novi trg) sta bila dekorirana dne 15. t. m. popoldne ob treh za hrabro zadržanje pred sovražnikom rezervni narednik (feldvebelj) Rudolf Drechsler s srebrnim križcem s krono na traku hrabrostne medalje in rezervni četovodja

Janez Pichler s srebrnim zaslužnim križcem na traku hrabrostne medalje. Slavnosti se je udeležil pol-bataljon 4. domobranskega pešpolka, vojaška godba 7. pešpolka, polkovnik Sarembe s častniki 4. dpp. Major Grossauer je imel na odlikovanca patriotičen nagovor. Vojaštvo je pred odlikovanima vojakoma defiliralo.

Deželni šef za Bosno in Hercegovino.

Cesar je imenoval za deželnega šefa za Bosno in Hercegovino generala infanterije Stefana pl. Sarkotiča, ki je dosedaj opravljal posle deželnovladnega šefa za Bosno in Hercegovino.

Vlč. g. vojni nadkurat msgn. Rafko Kozák je vodja feldsuperiorata v Sarajevu.

Na severnem bojišču je padel dne 20. februarja rezervni poročnik Karol Dreo, koncipijent pri notarju Kochu v Volšpergu. Karol Dreo je bil sin dobrolskega učitelja Dreo.

Slovani v avstrijski vojski. »Moravska Orlice« je priobčila statističen pregled odstotkov poedinih narodnosti v vsej avstro-ogrski vojski: 52 odstotkov je Slovanov, Nemcev in Madžarov skupno 42 odstotkov, Rumunov in Italijanov je 6 odstotkov. V vojni mornarici je Slovanov 56 odstotkov, Italijanov 27 odstotkov, Nemcev 10 odstotkov, Madžarov 7 odstotkov. V vojski je 3 odstotke Slovencev, 7 Hrvatov in Srbov in 1 odstotek Italijanov.

Predavanje o kužnih boleznih. V Celovcu je imel v mestnem gledališču v petek, dne 12. t. m., predavanje o kužnih (nalezljivih) boleznih v času vojne vseučilišni profesor iz Prage, dvorni svetnik dr. vitez pl. Jaksch. Kužne bolezni, je rekel predavatelj, so bile vedno spremljevalke vojn in so zahtevale več žrtev kakor boji s sovražniki. V tridesetletni vojni je umrlo na kužnih boleznih 25 milijonov ljudi. V krimski vojski je na kužnih boleznih umrlo 80.000 Francozov, 75.000 Turkov in 15.000 Angležev. V rusko-japonski vojni je umrlo na griži in trebušnem legarju 9000 Rusov, Japoncev pa trikrat toliko, čeravno so imeli boljšo saniteto. Japonci so zlasti griži zelo podvrženi. Predavatelj je mnenja, da bo, kakor hitro postane toplo, gotovo zopet začela med vojaštvom razsajati griža, tudi kolera se bo pojavila in marogasti legar. Slednjega prenašajo uši, kar je dognano, morda pa tudi še kake druge živalice. Toda za civilno prebivalstvo te bolezni niso tako nevarne, ker se jih lahko omeji, dočim je najbolj nevaren trebušni legar, ki ga je iz kraja, kjer se je ugnezdil, težje odpraviti in še desetletja po vojni lahko razsaja, če se ne pazi zlasti na dobro pitno vodo, na dobro kanalizacijo in snažnost sploh. Predavatelj je zlasti opozarjal, naj bi si dali ljudje staviti osepnice, ker preti tudi ta bolezen. Za svoje stvarno predavanje je žel obilo priznanja.

Prevoz ranjencev. Dne 14. t. m. je došlo s posebnim vlakom preko Št. Vida v Celovcu 185 lahko ranjenih in bolnih vojakov, ki so bili na severnem bojišču in so bili že v neki drugi bolnišnici. — Dne 16. t. m. se je peljalo s posebnim vlakom skozi Celovec v Meran na Tirolskem 200 ranjencev. 300 so jih oddali že medpotjo v rezervne bolnišnice v Mariboru. Tudi ti ranjenci prihajajo iz druge bolnišnice.

Poštni in brzovjavni promet z inozemstvom. Promet s poštnimi nakaznicami z Nemčijo in z Italijo je bil dne 14. t. m. ustavljen. Poštna nakaznica na vojne ujetnike, internirance in konfinirance je omejen na erarične poštné urade. Kdor torej hoče v Nemčijo poslati denar, si mora preskrbeti nemške marke in kdor hoče poslati denar v Italijo, si mora preskrbeti lire.

»Nazaj hodi.« V Furlaniji se je to zgodilo. Mož je šel na bojišče in dolgo časa ni bilo nobenega glasu o njem. Slednjič je prišel glas, za ubogo kmečko ženo strašen glas, da je mož padel. Zalovala je in verjela, da počiva on v krvavi zemlji v Galiciji. Mašo so brali za njim, v domači hiši so jokali in tugovali. Čas teče. Neko noč potrka nekdo na okno. Kdo je? Ker le trka, gre prestrašena žena k oknu, oglasi se mož, prav njegov glas je. Prestraši se žena in začne kričati: pusti me, pusti me! smo že brali mašo za teboj, — zaprla je okno in se v solzah topila vso noč. Pri županu ga tudi niso hoteli poznati, češ da tisti s takim imenom je mrtev. Drugi dan seveda je bilo veselje, ker je on vstal od smrti. — To v tolažbo onim, ki še

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

vedno čakajo poročil o svojih dragih, doslej pogrešanih.

Medgorje. (Pogreb.) V soboto, dne 13. t. m., smo pokopali podomače staro Habernico Marijo Kordaž, rojeno Čibašek, ženo sedanjega župana. Rajna je bila rojena v sosedni Kranjski v Zbiljah, fara sv. Urha, dne 3. februarja 1945. Prišla je v Medgorje s svojim bratom č. g. Janezom Čibašek, takratnim provizorjem, leta 1865. Od tam se je leta 1870. omožila na ugledno podomače Habernikovo posestvo v Habru. Bila je pridna in zavedna gospodinja, zgledna krščanska žena, pridna čitateljica našega lista. Bolehala je dalje časa na vodenici, dne 20. februarja je bila previdena, dne 4. marca pa drugi obhajana — na oni svet se je mirno preselila dne 10. marca. Bodi Vam, mati Habernikova, zemlja koroška lahka, Vaši duši pa naj sveti večna luč. Njenemu možu županu, kakor tudi sinu Antonu naše odkritosrčno sožalje!

Grabštanj. (Smrtna kosa.) Ker jo je Gospod ljubil, jo je k sebi vzel. Tako smo nehote rekli, ko nam je zvon naznanil, da je preminula Ana Vedenik v Dračji vasi. Bila je sicer uboga, vendar ji bodi posvečen majhen kotiček. Na njo se je v vsej resničnosti izpolnil izrek: Kakršno življenje, takšna smrt. Rajna Nani je bila tudi zgledna žena in vdova. Ni bilo dneva, da bi se ne potrudila prisostvovati daritvi svete maše, in vsak dan je pristopila k mizi Gospodovi, da je prejala Njega, ki je vir ljubezni; pri mizi Gospodovi je zajemala ono udanost in voljo božjo in ono dobroščnost, katero zaman iščeš pri posvetnjakih. Zadnji čas so ji opešale noge, da je dalj časa nismo več videli v cerkvi. Pa vendar je toliko okrevala, da se je že tolažila, da bo kmalu mogla spet v cerkev. A nenadoma hudo zbolila, v torek dne 10. t. m. so ji podelili domači gospod župnik svete zakramente za umirajoče, v sredo pa je že mirno zaspala v Gospodu. Nepričakovano lep je bil njen pogreb. Od vseh strani so prihitali ljudje, da spremijo rajno Ano k zadnjemu počitku. Pa saj ni bilo pogreba, da bi se ga ona ne bila udeležila; in zopet se je izpolnila resnica: S kakršno mero boste merili, s takšno se vam bo odmerilo. — Pogreba so se tudi udeležili č. g. Šenk iz Sv. Petra. Domači gospod župnik so ob odprtem grobu v ganljivih besedah nam vsem stavili njeno pobožno življenje za zgled in jo priporočali v blag spomin v molitvi. Pač smo stali solznih oči ob gomili, kjer bo počivala odslej toliko priljubljena Ana in se odpočila od dolgega potovanja — 75 let — po tej solzni dolini. Počivaj mirno, ljuba Nani, poleg moža in hčere. In ko boš našla milost pri Jezusu, katerega si tako rada prejela v svetem obhajilu, prosí tudi za nas sofarane, zlasti pa prosí Boga, da bi iz naše fare izginila ona mlačnost, ki jo kljub strašnemu vojnemu času še vedno opažamo. Da bi se v naši fari vnela ljubezen do Najsvetejšega in da bi se pogosteje združevali z Jezusom v svetem obhajilu. Posebno zdaj v teh težkih časih je želeli, da bi otroci, ko jim očetje stoje na braniku domovine, po želji presvetlega cesarja pogosteje prejeli svete zakramente ter tako molili za zmago našega pravičnega orožja.

Dopust za obdelovanje polja.

Kako se dobi dopust?

Nedavno smo poročali o dopustih za črnovojnike. Za dopust prosí najprej vojak sam pri svojem vojaškem poveljstvu. To se zgodi ustmeno, da se vojak-prosilec javi k r a p o r t u. Lahko pa prosijo za dopust tudi domači potom okrajnega glavarstva, in sicer pismeno. Okrajno glavarstvo ne rešuje prošenj, temveč jih dostavlja vojakovim poveljstvom. Tukaj podajamo obrazec za prošnjo, kakršno naj naredijo domači, seveda s p o t r e b n o i z p r e m e m b o :

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo!

Moj sin (oziroma mož, viničar, hlapec, delavec) Jožef Modic služi sedaj v c. in kr. rezervni bolnišnici, Dominikanska vojašnica, III. oddelek, soba št. 4, Ptuj. Ker ga neobhodno potrebujem za delo na polju, prosim, da mu njegovo poveljstvo dá dopust, če le mogoče, od 15. do 29. marca t. l.

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo prosim, da prošnjo blagovoljno predloži pristojnemu vojaškemu poveljstvu.

Kraj, datum, podpis.

× × ×

ZAČASNA OPROSTITEV OD ČRNOVOJNIŠKE SLUŽBE.

Samostojni poljedelci (torej samo posestniki) zamorejo dobiti časovno oprostitev od črnovojniške službe. Prošnje se morajo vlagati s a m o pri okrajnem glavarstvu. Vloži pa prošnjo vojak sam, ali pa njegovi domači. Za take prošnje podajamo obrazec, seveda morajo prošnjiki obrazec primerno izpremeniti. Vsak naj skuša v prošnji navesti vse v z r o k e, ki govorijo za oprostitev, toda samo r e s n i č n e! Naš obrazec je narejen za slučaj, da je žena boleha, da je 6 mladoletnih otrok, da ni moškega pri hiši itd. Glasi se:

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo!

Moj mož, Alojzij Senčar, služi sedaj v Mariboru pri c. kr. črnovojniškem pešpolku Maribor št. 26, vojna kompanija št. 16. Prosim, da se ga za več časa o p r o s t i v o j a š k e s l u ž b e, in sicer iz naslednjih vzrokov:

1. Posestvo je veliko 60 oralov, in sicer: 4 orale vinograda, 24 oralov njiv, 16 oralov travnikov, 8 oralov sadonosnika, ostalo gozd in pašnik.

2. Sem vsled zadnjega poroda trajno boleha ter niti v gospodinjstvu ne morem opravljati težkih del, kamoli na polju in v vinogradu.

3. Imam 6 otrok, katerih najstarejši je 10 let star, ki mi torej pri delu ne morejo pomagati.

4. Nimamo ne hlapca pri hiši, ne drugega moškega, ki bi nam pomagal delati. Hlapec je moral tudi k vojakom.

5. Ako se vinogradi in njive ne obdelajo, nas zadene velika gospodarska škoda.

Prosim, da se navedeni vzroki smatrajo kot posebnega uvaževanja vredni in se mojemu možu dovoli daljša oprostitev.

R a d e n c i, 15. m á r c a 1915.

Mica Senčar, obč. Radenci, št. 112.

Cerkvene vesti.

Prezentirani so: Na župniji Št. Andraž v Labudski dolini vlč. g. Ladislav Kaufman, župnik v Bleiberg-Greuth, na župniji Kolbnica vlč. g. župni upravitelj Izidor Meierhofer na župniji Timenica, vlč. g. župni upravitelj Rok Tojnko, na župniji Poreče ob jezeru vlč. g. Janez Schmeditz, župnik v Št. Ilju ob Dravi, na župniji Šmartin na Dholici vlč. g. župni upravitelj Anton Štritof. — Razpisana je do 17. aprila župnija Lipa nad Vrbo.

Raznoterosti.

Kako se kupuje krompir v Berlinu. »Berliner Tageblatt« priobčuje sledečo zanimivo sličico: Ura je osem zjutraj. Na Wilmersdorfskem trgu. Kopica žensk čaka s košaricami, torbami celo z vozički. Nekatere imajo v rokah popolnoma primitivne vrečice iz močnega papirja. Pridrda voz s krompirjem. V dokaz, da je to »vojni krompir«, stoji poleg voza stražnik. Voznik ni niti stopil z voza in je dejal stražniku:

— Prodajam 10 funtov le za 45!

Množica žensk niti ne črhne, zato pa varuh postave odločno reče:

— Po 45 pfenigov ne gre! Je odlok!

Toda nato se začne pripominjati, da je bila najvišja cena določena celo na 60 pfenigov. Stražnik, čigar žena se morda tudi preriva med množico žensk, je pa vesten in hitro telefonično vpraša wilmersdorfski magistrat. Z magistrata telefonirajo:

— 40 pfenigov je maksimalna cena za 10 funtov krompirja in basta!

Trgovca ni niti zlezal z voza in je dejal:

— Dobro, pa grem!

Toda sedaj ta hrup. Slišijo se kriki. Vse ženske so že videle v duhu polne košarice, torbe, vozičke in vrečice in sedaj jim hoče prodajalec uiti izpred nosa.

Voz se odpelje. Protestirajoče ženske pa hajd za njim. Gneča, zmešnjava, kakor bi se bile razvezale vse vreče in bi se bil ves krompir razsul po ulici. Stražnik teče za njimi.

Voz gre proti mestni hiši. Ženske za njim. Ali je morda voznik nalašč zapeljal pred mestno hišo? In tako vidimo majhno nedolžno demonstracijo pred rdečo wilmersdorfsko mestno hišo. — — —

Druga slika. Popoldne ob petih na Magdeburškem trgu pred glavno tržnico.

Že od dveh dalje se zbirajo ženske. Ob vhodu stoji stražnik. Ženske se postavljajo v vrste, v vsaki vrsti jih je po pet. Po preteku ene ure je treba drugega stražnika. Vrsta žensk je že tako dolga, da se stikajo že za voglom. Čez eno uro je treba zopet še enega stražnika. Pred 5. uro je ogromna tržnica vsa obkoljena po čakajočih ženskah. V nekaterih vrstah jih je po sedem, osem in devet. Do 2000 ljudi je tu. Ko odbije ura pet, pride voz, do vrha naložen s krompirjem. Ženske ga pozdravljajo z veselimi klici.

Tokrat ni privatni trgovec. To je voz mesta Berolina. Tokrat prodaja magistrat.

V skupinah — stražniki natančno odštejejo po 25 do 30 oseb — spuščajo stražniki ženske v tržnico. Takrat je skrb za vsakdanji krompir res odlegla.

Tudi slika časa. V eni zadnjih številčk praškega »Našega Slova« čitamo sledečo zanimivo vest: Gospa B. J. nam je povedala sledeči dogodek, ki ga priobčujemo tu: V neko pekovsko prodajalno v Spálení ulici, kjer se izdelujejo tudi slaščice, je prišla fina dama s psom in vprašala prodajalko, ali ima popolnoma sveže kolačke in torte. Pa da so res sveže, popolnoma sveže! Kakor gre taki dami, jej je prodajalka z vso vnemo kazala stvari, ki so pravkar prišle iz peči, da bi si milostiva mogla izbrati kar najbolje. In milostiva je izbirala in izbirala ter natančno oduhala vse ponujane slaščice. Končno je vzela kos torte »moka«, odlomila kosček, dela v usta in pokušala, kakor edino le najboljši veččaki pokušajo vino.

— Pa je v torti res pravo čajno sirovo maslo?

— Seveda je, milostiva gospa; drugače bi se Vam niti ne upala ponuditi torte.

Dama je bila končno pomirjena in je »definitivno« vzela kos »moke«, ga začela lomiti ter dajati slaščico — psu, ki ga je pripeljala s seboj.

Ščene je požiralo; »popapcalo« je kos, potem še drugega in tretjega.

— O, ima rad kaj takega, — je pravila milostiva. — Popapca vsak dan najmanj za eno krono takih boljših stvari. Ali samo boljših. Zato moram sama prej pokusiti, ali so dobre in sveže, da bi psičku ne bilo slabo.

Dogodilo se je to v Pragi meseca februarja v letu Gospodovem 1915.

Pa nadaljuje »Naše Slovo«: Samo nekoliko vprašanj: Ali ne spada ta dama tudi k onim, ki »sploh ne čitajo časopisov«? Ali sploh ve, da je vojna? Ali tudi le slutiti, kaj prinaša ta vojna tisočem rodbin? Ne vemo, kje bi našli kak paragraf za tako ravnanje. Toda toliko pa vemo, da bi ta dama zaslužila eksemplarično kazen — ali eksemplarično, pravimo. Ker vemo, da je nič ne more odvrniti od ogabno perverzne ljubezni da psa, bi jej vzeli ščene, jej ne dovolili drugega ter bi jo prisilili, da bi morala dajati vsaj dvakratno vsoto na dan za otroke, ki nimajo krompirja, kaj šele, da bi smeli pomišljati na torto. Žal, da za take stvari ni paragrafov in da javna morala ni dosti močna, da bi jo prisilila v to. Pa ali ne bo te moči tudi sedaj? Zdi se, da težko — kakor vsaj poznamo naše »dame«. Pravimo izrecno »dame«, kajti do žene manjka tem »damam« veliko, precej veliko, ako ne celo vse.

Najnovejša poročila.

KAKO JE PRI PRZEMYSLU?

Budimpešta, 17. marca. »Pesti Naplo« poroča: Rusi pred Przemyslom so izvemšči obstreljevanja, ki se vrši od časa do časa, mirni. Njih čete niso prodrle. Topništvo naših trdnjavskih utrd je neprestano

na delu in silno obstreljuje sovražne postojanke. Zračna pošta deluje redno. Ruska poročila potrjujejo, da je bil neki ruski letalec, ki je metal bombe, po našem ognju prisiljen, da se je spustil na tla, nakar so ga ujeli.

Berolin, 17. marca. Vojaški kritiki moskovskih listov se pečajo s Przemyslom. Poudarjajo, da se že nekaj časa sem niso od ruske strani povzeli nobeni napadi na trdnjavo. Osamljeni izpadi posadke so bili vrženi nazaj. Sicer se pa operacije omejujejo na artiljerijske boje in na dolgotrajna saperska dela. Zdi se, da hoče rusko vojno vodstvo z lakoto prisiliti trdnjavo k predaji, da tako prepreči ogromne izgube, katere bi prinesli odločilni napadi. Kritiki svare ljudstvo pred mislijo, da bo moderno in izredno dobro branjena trdnjava kmalu padla v ruske roke. Usoda Przemysla se bo najbrže odločila na drugih bojiščih. Trdnjava ima dovolj živil in municije in se lahko še dolgo časa brani.

AVTOMOBILNA VOŽNJA NAŠEGA PRESTOLONASLEDNIKA MED SOVRAŽNIM TOPOVSKIM OGNJEM.

Dunaj, 17. marca. Ko se je prestolonaslednik o priliki obiska nekega armadnega zbora v vzhodni Ogrski peljal z avtomobilom v Pilico, so Rusi s topovi najljutejše obstreljevali tiste ceste, po katerih se je vozil prestolonaslednik. Z vso silo so hoteli pregovoriti prestolonaslednika, naj ne nadaljuje vožnje. Naš prestolonaslednik je bil neupogljiv in je neustrašeno nadaljeval vožnjo med gromenjem sovražnih topov.

VARŠAVO NEMŠKI LETALCI ZOPET OBSTRELJEVALI.

Krakov, 17. marca. Tukajšnji listi objavljajo po »Kurjeru Warszawskemu«: Ponoči od 27. na 28. februarja so zopet metali iz zrakoplovov bombe na Varšavo. Ponoči so prebudili prebivalce trije strašni poki. Neki Zeppelinov zrakoplov jih je v mesečni noči vrgel v mesto. Ena bomba je napravila na tlaku veliko luknjo, 1400 šip je bilo razbitih. Zračen pritisk je bil tako silovit, da so padale v stanovanjih s sten slike, zrcala in druge stvari. Nemci so vrgle sedem bomb, a štiri so padle izven mesta na tla. Ubit ni bil nihče. Na povelje policije so v mestu pogasili takoj vse luči.

RUSI O POLOŽAJU NA POLJSKEM.

Kodanj, 18. marca. Iz Petrograda se poroča: Ruski listi razglašajo, da se nahaja težišče operacij zdaj v ozemlju Nareva. Ponoči in podnevi nadaljujejo Nemci svoje napade z velikimi silami proti Przasnyszu. Boji so nenavadno siloviti in pade veliko ljudi. Nad operacijskem ozemlju letajo neprestano letalci. Rusi so pričeli zadnje dni uporabljati nov velik zrakoplov »Ilija Muravec«. V Osovjec so vrgli sovražni letalci nad 20 bomb, ki so poškodovale utrdbe. Letalce so pregnale krogle. V Osovjecu so bombe letalcev ubile nekaj oseb. Pri Verzavu so ujeli nekega letalca. Sovražni letalci so poškodovali utrjene postojanke ob Pilici. Poročilo velikega generalnega štaba 13. t. m. izraža, da so zavezne armade zopet ljuto

napadale osobito pri Suwalkiju in Aygustovu. Glavna akcija je naperjena proti Przasnyszu, kjer se osobito čuti artiljerija.

OBSTRELJEVANJE DARDANELSKIH FORTOV.

Carigrad, 17. marca. (K. u.) Zastopnik Wolffovega urada poroča iz Dardanel dne 16. marca ob pol 8. uri zvečer: Pri operacijah angleško-francoskega brodogoja proti Dardanelam je po brezuspešnem obstreljevanju dveh fortov v bližini Čanak Kale in Kilidbahra nastopila pavza. Očividno si na sovražni strani ne vedo pomagati nasproti minam in obrežnim utrdbam. Vsak dan preleti angleški hidroplan turške postojanke, pa ne more nič opazovati, ker ga baterije takoj prisilijo, da se spusti na tla.

ANGLEŽI IN FRANCOZI IZKRCALI ČETE NA OTOKU LEMNOS.

Dunaj, 18. marca. Angleško-francosko brodogoja je na otoku Lemnos izkrcalo 2000 mož in odstavilo grške oblasti, ki so na otoku brez moči. Na otoku so zavezniki napravili postajo za premog in delavnico za popraviljanje ladij.

BITKA NA SEVERNEM MORJU.

Rotterdam, 17. marca. Danes se je cel dan ob nizozemski meji čulo močno gromenje topov iz severne smeri. Tuji hidroplani so se pojavili ob severni morski obali. Slutijo, da se je vršila bitka v Severnem morju.

KOLIKO ŠKODE JE NAPRAVILA KRIŽAR-KA »DRESDEN«.

Malta, 17. marca. (K. u.) Londonski dopisnik »Corriere della Sera« poroča: Križarka »Dresden« je napravila angleški pomorski trgovini za 6 in pol milijona funtov škode. Poleg tega je s svojim delovanjem zelo zvišala zavarovalne premije. Po južno-ameriških poročilih se je »Dresden« šest tednov skrivala v zalivih otoka Desolation na vzhodnem izhodu ceste Magalhaens.

S FRANCOSKO-LAŠKE MEJE.

Dunaj, 18. marca. Švicarski listi poročajo, da so Francozi odredili na italijanski meji znatno premikanje čet proti jugu. Več Italijanov je aretiranih.

MIR PRED DARDANELAMI.

Carigrad, 17. marca. (K. u.) V ponedeljek se je neka angleška križarica po kratkem boju v Dardanelah umaknila. Bila je občutno zadeta. Od tedaj zopet vlada splošen mir.

Velika vsota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. Brezplačna pojasnila pošilja: Srečkovno zastopstvo 17, Ljubljana.

! 500 kron !

Vam plačam, če moj uničevalec korenin „Ria-Balsam“ ne odstrani brez bolečin Vaših kurjih oči, bradavic, trde kože v treh dneh. Cena lončku z jamčujočim pismom 1 K, 3 lončki K 2.50. Kermény, Kaschau (Kassa), I., poštni predal 128. Ogrsko.

Išče se kuharica za župnišče na deželi. Pismene ponudbe, katerim je priložiti znamko za 10 vin., sprejema upravnništvo lista »Mir« v Celovcu pod: »Kuharica za župnišče«.

Loterijske številke:

Trst, 10. marca. 58. 7. 32. 26. 16.
Dunaj, 13. marca. 6. 34. 7. 68. 4.

Tržne cene v Celovcu

11. sušca 1915 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica						
Rž						
Ječmen						
Ajda						
Oves						
Proso						
Pšeno						
Turščica						
Leča						
Fižola, rdeča						
Repica (krompir)						
Deteljno seme						
Seno, sladko	7	50	9	—		
" kisló	6	50	7	50		
Slama	6	—	7	—		
Zelnate glave po 100 kos.						
Repa, ena vreča						
Mleko, 1 liter	—	26	—	28		
Smetana, 1 "	—	60	1	20		
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	90	3	80		
Sur.maslo (putar), 1 "	2	80	4	20		
Slanina (špeh), pov. 1 "	2	90	3	80		
" sur. 1 "	2	80	3	60		
Svinjska mast . . . 1 "	3	40	4	20		
Jajca, 1 par	—	20	—	—		
Piščeta, 1 par	3	20	3	80		
Race	—	—	—	—		
Kopuni, 1 par	—	—	—	—		
30 cm drva, trda, 1 m ² .	3	20	—	—		
30 " " mehka, 1 "	3	—	—	—		

Živina	Počrez	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
		od	do	od	do		
v kronah							
Konji							
Biki							
Voll, pitani	740	—	120	130	—	—	19 19
" za vožnjo	520	606	—	—	—	—	15 12
Junci	280	420	—	—	—	—	17 14
Krave	320	540	88	94	—	—	56 32
Telice	286	316	90	—	—	—	12 6
Svinje, pitane	—	—	—	—	270	280	16 16
Praseta, plemena	24	70	—	—	—	—	170 120
Ovce	—	—	—	—	—	—	—
Koze	—	—	—	—	—	—	—

Absolutno zajamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna bela mašna vina, letnik 1913 po 40-45 K, letnik 1914 po 38-42 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano vino rizling po 60 K, beli burgundec po 75 K, »Zelen« po 80 K. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Knjigoveznica Družbe sv. Mohorja v Celovcu

Delo trpežno in okusno.

Vetrinjsko obmestje (Viktringerring) 26

Cene zmerne.

opremljena z najnovejšimi stroji z električnim nagonom

se priporoča za vsa v stroko spadajoča dela od preproste do najfinejše izpeljave.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.